

2018 09 26
Norrköping

Region Blekinge
Kultur och fritid
Valhallavägen 1
371 41 Karlskrona

Angående Ebbamåla Bruk

Det har kommit till vår kännedom att Ebbamåla Bruk är till salu. Arbetslivsmuseernas Samarbetsråd (ArbetSam) är angelägen om att Region Blekinge ser Ebbamåla Bruks stora kulturella värde samt dess potential inom besöksnäringen.

Ebbamåla Bruk är unikt i sitt slag. På Ebbamåla Bruk berättas om den industriella revolutionen. Där finns en intakt verkstadsindustri från det dynamiska århundradet 1850-1950. Modellsnickeri, smedja, järngjuteri och mekanisk verkstad med remdrift. På Ebbamåla Bruk finns ett av Sveriges äldsta vattenkraftverk i drift och i maskinverkstaden finns bl a Sveriges äldsta svarv, tillverkad i USA år 1850.

Utmärkelser:

Årets industriminne (1996)

Årets byggnadsvårdare (2007)

Årets Natur- och Kulturupplevelse (2007)

Ebbamåla Bruk är medlem i ArbetSam. ArbetSam är Sveriges största museiförening med omkring 570 medlemsmuseer. Medlemmarna i föreningen rekryteras från orter över hela Sverige. ArbetSam har i samarbete med Arbetets museum identifierat 1 500 museianläggningar i Sverige. Driftsformerna för dessa museer är mycket varierade: enskilda föreningar, stiftelser, privatpersoner och företag som sköter den vardagliga driften.

Ägandeförhållandena är minst lika mångfacetterade med föreningar, stiftelser, kommuner, företag och privatpersoner som ägare. Huvudparten av arbetslivsmuseerna drivs av ideella krafter.

Bakgrund

När Sverige industrialiserades fanns inte kapital att investera i ångmaskiner. Istället använde man sig av den billigare vattenkraften för att driva maskiner och produktionsutrustning. Sverige har därför, i motsats till exempelvis England, ett stort antal industriella anläggningar utanför städerna där vattenkraften varit en av lokaliseringsfaktorerna. Utanför storstadsområdena har marktrycket inte varit lika stor och många värdefulla industrieanläggningar har därför bevarats åt eftervärlden. På dessa platser finns idag arbetslivsmuseer som på ett resurssnålt och hållbart sätt bevarar och befolkar dessa platser. Där berättar man historien om hur Sverige utvecklades från att vara ett jordbruksland till att bli en framgångsrik industrination.

Industrisamhällets kulturarv berättar om hur industrialismen och de stora folkrörelserna i form av liberalism, frikyrklighet, nykterhet, kvinnorörelse och arbetarrörelse formade det moderna demokratiska Sverige.

Förordning 2002:644:

Med arbetslivsmuseum avses sådan verksamhet som har till syfte att bevara och gestalta en arbetsplats kulturhistoriska värden, såväl fysiska som immateriella, inom privat eller offentlig sektor och som är eller avses att bli tillgänglig för allmänheten.

Arbetslivsmuseerna är viktiga ur ett besöksnäringssperspektiv och kan i många fall vara den bidragande orsaken till att turistfamiljen besöker just detta område. Här finns en stor utvecklingspotential för kulturturism i den växande besöksnäringen. Dessa museer och platser ger även arbetstillfällen och inkomst i den småskaliga turistnäringen som finns på landsbygden, vilken är en viktig del av en levande landsbygd i hela Sverige. Genom arbetslivsmuseerna ökar antalet hotellnätter och på sätt även övrig lokal näring såsom restaurangbesök och shopping.

Arbetslivsmuseerna berättar och levandegör historien genom arbete och vardag, ofta med maskiner och tekniska system i drift, men även om livet vid sidan av arbetet. Värdet av det ideella arbetet på arbetslivsmuseerna har beräknats till mer än 120 miljoner kronor per år. Arbetslivsmuseerna är viktiga för besöksnäringen – de bjuder på upplevelser för alla åldrar och alla sinnen.

Arbetslivsmuseerna har omkring 10 miljoner besök per år*.

Arbetslivsmuseerna finns med i Myndigheten för Kulturanalys officiella besöksstatistik från och med 2013. Det var ett viktigt steg för att få en rättvisare bild av totala antalet museibesök i Sverige.

Ebbamåla Bruks nuvarande ägare har under många år på ett förtjänstfullt sätt vårdat, utvecklat och visat denna viktiga del av vårt gemensamma kulturarv. ArbetSam hoppas därför att kommunen verkar för att Ebbamåla Bruk även i framtiden kommer att bevaras, brukas och vara tillgängligt i samma anda.

* Rapport Man måste vara lite tokig 2001:1. Utgivare: Riksantikvarieämbetet.

Mikael Parr
Ordförande

Lovisa Almborg
Verksamhetsutvecklare med kansliansvar

För kännedom till:
Kulturdepartementet
Riksantikvarieämbetet
Statens kulturråd
Ebbamåla Bruk
Blekinge museum